

דף פרפראות חיי שרה

לעילוי נשמת: מרת ניצנה בת יפה ע"ה

לזווג הגון: דוד בן אורה נ"י | לרפואת: אורנה בת יהודית תחי'

"לא תקח אשה לבני מבנות הכנעני אשר אנכי יושב בקרב" (כד, ג)

לכאורה ארבעת המלים "אשר אנכי יושב בקרב" מיותרות, מדוע מציין אברהם אבינו את העובדה הידועה, שהוא יושב בקרב הכנענים? אברהם אבינו מסביר לאליעזר במילים אלו את הסיבה, שבשלה אינו לוקח ליצחק אשה מבנות הכנענים: אלו הייתי גר במקום אחר, מחוץ לכנען, הייתי יכול לקחת לבני כלה מבנות הכנענים, להכניס אותה לביתי, ולהדריכה וללמדה ללכת בדרכי ישרים, וכך היא תתרחק מההנהגות הרעות שהיא התרגלה אליהם בכנען. אך אינני יכול "לקחת אשה לבני מבנות הכנעני" משום ש"אנכי יושב בקרב", ובני משפחתה וחברותיה הכנענים יבואו לבקרה וישפיעו עליה לרעה, וכל מה שאלמד ואחנך אותה לא יועיל. (שיר מעון)

"ויהי כאשר כלו הגמלים לשתות ויקח האיש נזם זהב" (כד, כב)

אליעזר ראה שהתקיימו כל הסימנים שנתן לעצמו, כדי לאתר את הכלה המתאימה - הוא ראה שרבקה נותנת שתיה לו ולגמלים, מדוע, אם כן, חיכה אליעזר עד שכל הגמלים סיימו לשתות? אלא, שגם לאחר שראה אליעזר שרבקה משקה אותו ואת הגמלים, עדין פעם בלבו החשש, שמא רבקה היא מהאנשים שאומרים הרבה ועושים מעט, ולא מהאנשים שאומרים מעט ועושים הרבה. וכיצד ידע זאת? הוא ציפה לראות האם רבקה תתן לגמלים לשתות הרבה, כפי צרכם, או רק מעט. לכן המתין אליעזר עד שהגמלים גמרו לשתות, ואז ראה שהיא מהצדיקים, היא אמרה מעט אבל עשתה הרבה, והשקתה את כל הגמלים במים רבים, עד שכיילו לשתות. רק לאחר שהיה אליעזר בטוח בצדקותה של רבקה, נתן לה את התכשיטים, והיה מוכן לשדך אותה ליצחק. (אור החיים)

"עד אם דברתי דברי" (כד, לג)

יש להבין שאל רבי יוסף כהנמן, הגאון מפוניבז' - מפני מה חוזרת התורה ומספרת את כל סדר המאורעות פעמיים, פעם אחת כאשר אברהם אבינו השביע את אליעזר והורה לו לחפש אשה לבנו, ופעם שניה כאשר אליעזר מספר את כל השתלשלות העניינים בבית לבן. והרי הדברים זהים כמעט לחלוטין. אלא אמר הגאון מפוניבז' התורה מלמדת אותנו בזה הנהגה ראויה. בנוהג שבעולם שהשדכן מגיש את ההצעה למשפחת החתן והכלה בשתי לשונות... יודע הוא היטב מה צריך לומר ומה יש להסתיר... נדמה לו לשדכן כי בדרך זו יוכל להביא את השידוך לידי גמר. התורה מלמדת אותנו כי זו אינה הדרך הראויה! יש לספר את הדברים כהויתם ללא שינוי של כחל וסרק! (וקראת לשבת עונג)

"ויתן לו את כל אשר לו" (כד, לו)

שטר מתנה כתב ליצחק על כל אשר לו כדי שיקפצו לשלח בתם (רש"י) כאשר הגיע ר' אריה ליבוש בעל הארי דבי עלאי זי"ע לפרקו, השתדך עם בת נגיד שלקח על עצמו את החזקת חתנו כדי שיוכל להקדיש עצמו אך ורק לתורה ולעבודת ה'. לא ארכו הימים והאשה חפצה שבעלה יצא לעסוק במסחר. מאחר ולא רצה ר' אריה לבטל מתורתו ועבודתו, נתפרדה החבילה. לאחר מכן דובר בו נכבדות עם בתו הצדקת של הרב הקדוש הישמח משה זי"ע שכהן באותה עת ברבנות העיר שינאווא. הישמח משה שעמד על טיבו השתוקק מאד לזכות בו, והבטיח לו נדוניה יותר מכפי יכלתו. טענה הרבנית, מדוע עלינו לקחת חתן שאחרים הוציאווהו מביתם, ועוד להתחייב בנדוניה גדולה כזו, בזמן שמציעים לנו בני עשירים מופלגים. ענה לה הישמח משה, אבאר לך במשל: מעשה באיכר שחרש בשדהו ונתקלה המחרשה בארגז שהכיל כולו פנינים. מכיון שהאיכר לא ראה פנינים מעודו, חשב הוא שהמה קטניות שהוטמנו לזריעה, ויקחם לביתו על מנת לבשלן. משעברו כמה שעות 'והקטניות' לא התרככו במים הרותחים שבסיר, הלך האיכר ונועץ בשכנו 'בבעיה'. השכן שפקח היה, ראה כי אלו פנינים, והציע לאיכר לקבל ממנו קטניות טריות ואלו הוא יקח את 'הקטניות' שאינן מתבשלות. כך אכן עשו, ושמח כל אחד מהם במבוקשו ובהשגותיו. סיים הישמח משה ואמר לרבנית: הבה נמהר לזכות ב'פנינה' זו, ולא זאת אלא שאף בקש ממנה למכור את תכשיטיה כדי שיוכלו להשלים את התחייבות הנדוניה. מיד קמה הרבנית וקיימה את רצונו, כדי לזכות בחתן המשובח והנעלה. (מגדנות)

בת היתה לו לאליעזר והיה מחזר למצוא עילה שיאמר לו אברהם לפנות אליו להשיאו בתו אמר לו אברהם בני ברוך ואתה ארוור ואין ארוור מתדבק בברוך (רש"י) אברהם אבינו שולח את אליעזר אל ארץ מולדתו, אל משפחתו, מתוך ידיעה ברורה שבבית שהוא גדל, כולם עובדי עבודה זרה. הוא יודע את זה בבירור, שבשעה שאליעזר מגיע לבית לבן, אומר לו לבן (כד, לא) ואנכי פניתי הבית ומקום לגמלים אומר רש"י - פניתי הבית, מעבודה זרה.

שואל הר"ן בדרשותיו, בדרוש החמישי, אחריו עומד על זה גם הכלי יקר, ומופיע גם ב'שם משמואל', הרי אברהם אבינו שולח את אליעזר לביתם של בתואל ולבן, מתוך ידיעה שהם עובדי ע"ז... הוא לא מוכן לקחת מבנות הכנעני, כי המידות שלהם מושחתות... אז הוא מוכן לקחת עובדות עבודה זרה! האם עבודת ע"ז, זה פחות מסוכן ממידות מושחתות?! שניהם לא טובים, לפחות יש לו בית אחד, שהוא יודע שהבית הזה, הוא בית טוב ביתו של אליעזר. האם עדיף לקחת בת, מבית של ע"ז, ולא לקחת בת, שהמידות שלה מושחתות?? התשובה היא כן, מידות עוברות בתורשה לילדים, השקפות לא עוברות בתורשה. אם אדם יש לו מידה מושחתת, או להבדיל, מידה טובה, המידה הטובה או הרעה, עוברת בירושה לדורות הבאים. אדם שיש לו השקפות, את זה אפשר לשנות. יכול להיות אבא עובד עבודה זרה, ובן שמפיץ את דבר ה', והראיה אברהם אבינו. **עפ"י זה, אפשר להבין**, מה אומר אברהם אבינו ה' אלקי השמים... אבל לא אומר ואלקי הארץ... שואל רש"י מדוע לא אומר ואלקי הארץ? כי כשאברהם אבינו יצא מבית אביו, אף אחד לא ידע מהקב"ה, הוא זה, שהפיץ את שמו.. מדוע אני שולח אותך לבית של בתואל ולבן? התשובה היא פשוטה כי דעות אפשר לשנות. מידות לא ניתנות לשינוי. ברגע שהמידות הם מושחתות, זה עובר הלאה. (ברוך שאמר)

"ויברכו את רבקה ויאמרו לה אחתנו את היי לאלפי רבבה" (כד, ס)

יש לדקדק בפסוק שהרי לכאורה הלשון 'אחותנו את' מיותר, די היה לומר 'ויאמרו לה היי לאלפי רבבה?' ויש לומר דהנה אמרו חכמינו ז"ל על בלעם הרשע (בן בנו של לבן הארמי) שמברכותיו של אותו הרשע אתה למד מה היה בלבו לקללם. כן אפשר לומר כאן, שהרי לא לחנם בירכה לבן הארמי, אלא כוונתו היתה על פי מה שאמרו חז"ל רוב בנים דומים לאחי האם, על כן אמר לה הרי "אחותנו את" ממילא יהיו רוב בניך דומים לי, ומבנים כאלו יהי רצון ש"היי לאלפי רבבה". (בשם הייטב לב להגה"ק יקותיאל יהודה מסיגעט)

קפיצת הדרך זה טוב או לא?

"ואבוא היום אל העין" (כד, מב) - היום יצאתי והיום באתי, מכאן שקפצה לו הארץ (רש"י)

מסופר על אחד מתלמידי הבעש"ט הקדוש זי"ע שהוצע לו שידוך עבור בנו עם בתו של יהודי עשיר מעיר רחוקה. לאחר שברר היטב וכראוי, והוטב הרעיון בעיניו, יצא ונסע לאותה עיר לכתובת התנאים. באמצע מסעו נכנס לאכסנייה שבדרך על מנת לפוש ולאגור כוחות להמשך דרכו, ופגש בכמה חסידים. מששמעו על מטרת נסיעתו, הבהירו לו כי מכירים הם את הצד המדובר והמליצו לו להימנע מהשידוך, כאשר הם מונים חסרונות רבים ודברי גנאי על אבי הכלה ובתו. נענה אותו חסיד ואמר להם, עכשיו התבהר לי לשם מה היה לאליעזר עבד אברהם צורך בקפיצת הדרך ולאן מיהר כל כך, שכן אלו היה הולך במסע הרגיל והארוך, היה נכנס לנוח באכסניות, והיה פוגש שם אנשים אשר היו נעשים 'מבינים' ומביעים את דעותיהם השליליות על בתואל ורבקה, ומי יודע אם במצב זה היה בא השידוך לידי גמר, על כן קפצה לו מיד הדרך לבל יופרע הוא על ידם בשליחותו... (שיח שרפי קודש)

כבוד הבריות

"ותמהר ותער כדה אל השוקת ותרץ עוד אל הבאר לשאוב" (כד, כ)

כתב השל"ה הק': ראה והתבונן בחכמת המוסר שהיה לרבקה לנהוג כבוד הבריות, כי מתחילה שתה אליעזר ונשארו מים בכדה, ולא ידעה רבקה מה לעשות: אם תתן המים הנותרים לגמלים, יראה כאילו משוה הבהמה לאדם, להשקותם מכלי אחד. ואם תשפוך המים הנותרים לחוץ, הוא גם כן העדר כבוד להיות יתרת מים נידונין כשופכין. לכן התחכמה לרוץ, ומכח הריצה עשתה כאילו נפל הכד מאליו ונשפך, ואז מלאה אותו מים. ובזה נשאר אליעזר בכבודו. (תוכחת מוסר)

מסופר שביום מן הימים צעד הגאון רבי בן ציון פלמן זצ"ל ברחובה של רמת אלחנן סמוך לאחד הבתים. אחת הנשים תלתה כביסה ולפתע צנח מידיה מכנס רטוב היישר על ראשו של רבי בן ציון. האישה שהבחינה בכך נבהלה ונחרדה מאוד. היא מיהרה לבקש מאחד הילדים לרוץ ולהחזיר את הבגד ולבקש סליחתו.

בינתיים הצליחה לראות את הנהגתו המופלאה של רבי בן ציון: הוא נעצר. לא הרים ראשו לראות מהיכן נחת עליו. הוא הוריד מכובעו את המכנס, החזיקו בידו (ולא זרקו כדי שלא יתלכלך) והמתין כך בעיניים מושפלות. גם כשהילד הגיע אל רבי בן ציון נשאר בעיניים מושפלות בקרקע שלא לראות מיהו הילד, ובכך לשמור על כבודו. רבי בן ציון הושיט לו את המכנס הרטוב שנשאר נקי, כך גם עיניו ולבו של רבי בן ציון נשארו נקיים כבדולח בטוהר מידותיו. (איש לרעהו)

חסד אמיתי

"ואקברה מתי מלפני" (כג, ד) - על הפסוק "לכל באי שער עירו" כתב רש"י: שכולן בטלו ממלאכתן ובאו לגמול חסד לשרה, ועל הפסוק "ואחרי כן קבר אברהם את שרה אשתו" אמרו חז"ל: "הדא הוא דכתיב: "רוּדף צדקה וחסד ימצא חיים צדקה וכבוד" (משלי כא, כא) "צדקה - "זה אברהם שנאמר "ושמרו דרך ה' לעשות צדקה". חסד - שגמל חסד לשרה. (מד"ר כח, יג) **סיפר** הגאון רבי יצחק אריאלי זצ"ל (בעל "עינים למשפט") אביו נפטר בפורים שחל בערב שבת. לאחר פטירתו לא ידע את נפשו, כיצד יצליח לסדר ביום עמוס הלוויה על כל הכרוך בה, הרי כולם טרודים לקיים את מצוות היום. הוא יצא מבית החולים לרחוב ועמד תוהה, איך להתחיל ולמי לפנות לטפל בקבורת אביו. בעודו עומד חסר אונים, הזדמן מולו ר' אריה לוי ז"ל. ברגישותו הרבה הבחין כי משהו אצל ר' יצחק אינו כשורה. הוא ניגש אליו ושאל מה קרה? סיפר לו רבי יצחק על פטירת אביו, והוסיף כי אינו יודע מה לעשות כעת. אמר לו רבי אריה: "אל דאגה, חזור לביתך ואני כבר אדאג לכל הנצרך". ואכן, לאחר זמן הכל היה מוכן להלוויה. רבי אריה דאג לסדר את הדברים עם ה"חברא קדישא". טיפל בחלקת הקבר. דאג לפרסם ולהודיע לציבור. זירז אנשים להגיע ללוויה. בלוויה נאספו אנשים רבים לחלוק כבוד לנפטר, וגם רבי אריה נשא לפני המיטה כמה מילות פרידה. סיים רבי יצחק ואמר כי באותו זמן התפעל מאוד מזריזותו של רבי אריה אשר ביום כל כך עמוס, כבר סיים את כל מצוות היום השכם בבוקר, ויכול היה לטפל בנחת ובסבלנות בעניני ההלוויה והקבורה. (דרך אבות)

סיפר הגרב"ש שניאורסון זצ"ל (ראש ישיבת טשיבין): בשנה הראשונה לכניסת הגאון רבי אברהם גנחובסקי זצ"ל לשמש כר"מ בישיבתינו, שחתי לפניו על אחד ממיודעי שהיה רב קהילה בחו"ל ועלה עם רעייתו לגור בישראל ואחרי שרעייתו נפטרה, קשה עליו הבדידות ואיני יודע איך לסייע לו, שצריך זהירות יתירה שלא יחוש שעושים לו טובה. רבי אברהם לא אמר מאומה. אך נודע לי שתיכף ומיד הלך לביתו של אותו רב ואמר לו כי מכיון ששמע עליו שהיה רב בחו"ל על כן מעונין מאוד לקבוע אותו זמן ללמוד ממנו דרכי לימוד והנהגה... [ולא העלה אותו זקן על דעתו שכל כוונת רבי אברהם להיטיב עמו] ואכן הסכים הלה "לעשות טובה" לרבי אברהם ולתרום מזמנו היקר... וכך נמשך הלימוד ההדדי תקופה ארוכה. לאחר זמן חלה אותו גלמוד ונתאשפז בבית החולים. נסעו רבי אברהם עם ראש הישיבה לבקרו. בהגיעם אמר אותו רב גלמוד לרבי אברהם שהיות ולא ידע אדם את עיתו והיות והוא (הגלמוד) התחסד עם רבי אברהם בכך שהסכים בטובו לקבוע איתו משך זמן ללימוד בצוותא, על כן הוא מבקש שאחרי פטירתו ילמד רבי אברהם משניות עבור עילוי נשמתו... כמוכן רבי אברהם הסכים לבקשתו בחפץ לב... (אגן הסהר)

אין קיצורי דרך

"וירץ העבד לקראתה ויאמר הגמייאני נא" (כד, יז) - וירץ העבד לקראתה - לפי שראה שעלו המים לקראתה (רש"י) כזו צדקת, רק מתקרבת למים והם עולים לקראתה. נשאלת השאלה, מדוע אח"כ כאשר ביקש: "הגמייאני נא מעט מים", כתוב בתורה: "ותשאב לכל גמליו". מדוע נאלצה לשאוב והמים לא עלו לקראתה?! כתוב על כך ב"תורת לוי" ובספרים נוספים, כי בפעם הראשונה, כאשר הלכה לבאר בשבילה, התרחש נס. אבל אח"כ עסקה בחסד, במצוה, ושכרה של המצוה ניתן לפי הצער וההשקעה בקיומה "לפום צערא אגרא" (אבות ה, כג) לכן הניחו לה משמים להתאמץ, כי חבל שתפסיד את שכרה.

הרב בעל ה"בן איש חי" זצ"ל מביא על כך משל ערב במיוחד: מלך גדול החליט לשפץ ולשכלל את ארמונו. הביא ארבעה ציירים ויבקש מכל אחד מהם שיקשט קיר אחד מארבעה קירות הארמון. שיצירו על הקירות דברי נוי מיוחדים, ציפורים וברווזים... הקציבו לכל צייר חדשים של עבודה להשלים קיר. שלושה מהם התחילו לעבוד, ואילו הרביעי ישב בחיבוק ידיים. עבר חדש וחבריו תמהים: "נו, מה איתך איך תספיק בחדש אחד?" "אל תדאגו", השיב בנימה רגועה, "אני אעשה עבודה יפה, יותר מכם" ... נותר שבוע אחד, והם פנו אליו שוב: "השתגעת? המלך הרי יאסור אותך בבית הסוהר! מדוע אינך מתחיל לעבוד? התחייבת לעבוד, ומה כבר תספיק בשבוע אחד, אנחנו עובדים כל יום עשר שעות!" "אתם דואגים לי?" השיב הלה, "אל תדאגו, בסופו של דבר תווכחו שהקיר שלי יהיה יפה יותר משל שלשתכם יחד. ואעשה זאת ביום אחד בלבד" ... מה, הוא מכשף? איך הוא יספיק ביום אחד?! - לגלגו. ביום האחרון בבקר, רואים שהוא נכנס עם שני פועלים, ובידם מראה גדולה. קודחים בקיר ומחברים אותה על כל הקיר. מה נהיה? כל הקירות יחד השתקפו בקיר שלו. המראה היה מרהיב ביופיו! מעשה נפלא... כזה רעיון! הם עובדים חודשים והוא סיים את הכל ביום אחד, על חשבונם... המלך בא, התפעל משלשת הקירות וגם מהקיר של החברה'מן, כי באמת הכל ביחד העניק רושם עצום. המלך יצא מגדרו מהתפעלות. והודיע כי עכשיו צריך לשלם. אמר המלך: "אל תדאגו, אני אשלם כמו מלך, לא בצ'קים דחויים ולא סתם ככה כמו כל המשלמים - תבואו בעוד כשעה, ולכל אחד יהיה כאן במקום העבודה ליד קיר עבודתו - שק עם מטבעות זהב שאפשר לחיות בהם לאורך ימים ושנים. הם שבו בשעה היעודה, והנה לשלשתם, תלוי על הקיר ליד התמונה שק מלא מטבעות זהב. נכנס הצייר שלנו החברה'מן ושאל את המלך: "היכן השק שלי?" "לכל אחד תליתי שק אחד, תסתכל טוב ותראה שלך יש יותר מכולם שלושה שקים" ... "אדוני המלך, אבל זה רק מראה!..." "כן, אבל גם העבודה שלך היא במראה..."

אם עובדים כמו מראה, גם השכר יהיה מראה בלבד. איתא בחז"ל: "לפום צערא אגרא". על מצוות, על חסד, כדאי לעבוד, להשקיע! לכן דאגו לרבקה שתשאב לכל גמליו של אליעזר, ולא שהמים יעלו לקראתה ותקיים את מצות החסד בקלות. ודברי פי חכם חן! (רבי ראובן קרלנשטיין זצוק"ל)

תסתכל במראה

מסופר על בן כפר שמע מחבריו שיש בעיר הגדולה בניין רב קומות ובו עשרות חדרים עם שטיחים מקיר לקיר, בריכת שחייה גדולה, מלצרים, משרתים ועוד... חלום אמיתי. הבניין נקרא "בית מלון". חודשים רבים חסך האיש כדי לזכות ללון לילה אחד בבית המלון המדובר... היום הגדול הגיע, נכנס הכפרי לבית המלון, הסתובב בכל החדרים, התפעל והתלהב ואז עלה לחדרו. בחדר ראה מולו איש עייף בעל פנים חמוצות. ירד הכפרי אל הקבלה והתלונן: "מלון כל-כך מפואר עם משרתים בעלי פנים חמוצות? איזו קבלת פנים זו?" שמעה הפקידה את תלונת הכפרי ואמרה: "תעלה בחזרה ותקרא אליי את המשרת החצוף שקיבל את פניך ככה". עלה הכפרי עצבני לחדרו. כשנכנס ראה מולו איש עצבני, חם מזג וזעוף פנים. ירד הכפרי במרוצה אל הפקידה, התלונן בשנית על קבלת האורחים הגרועה ודרש את כספו בחזרה. שאלה הפקידה את הכפרי: "אתה בטוח שיש מישהו בחדרך? לא זכור לי ששלחנו לשם מישהו". "כן" השיב הכפרי. "עלתה הפקידה יחד עם הכפרי לחדרו, נכנסה ושאלה: "היכן האיש?" הצביע האיש על המראה ואמר: "הנה הוא מולי, ועוד הוא מצביע עליי!" כשראתה הפקידה שהאיש מצביע על המראה ורואה בעצם את עצמו, הבינה שהכפרי מעולם לא ראה מראה ואמרה לו: "אתה צודק, אנו כבר נטפל בו. אך דע לך, אצלנו במלון צריכים לחייך כדי שגם הלקוחות יקבלו חיוך. רד למטה, תעלה לחדרך כשאתה מחייך ותראה את השינוי". ירד הכפרי למטה וחזר לחדרו בחיוך, והינה אף הדמות שממולו חייכה. נרגע הכפרי והלך לישון שמח וטוב לב...

כל אחד מאיתנו חפץ שיאירו לו פנים, שיכבדו אותו, שיוקירו את פועלו ויכירו לו טובה. אך עיינינו רואות שהדברים אינם בדיוק כך, יש פעמים בהן אנו "זוכים" ליחס מנוכר, פרצופים חמוצים, אין הכרת הטוב ובטח שלא הארת פנים. ועל מי אנו מתלוננים? כמובן על האחר, "הראיתם את פלוני איך לא אמר לי בוקר טוב כשנכנסתי? איך לא האיר לי פנים?"

אמר שלמה המלך יסוד גדול: "כמים הפנים לפנים כן לב האדם לאדם" (משלי כז, יט) - כשאדם מסתכל על המים הוא רואה שם את דמותו, אם הוא יחייך הוא יקבל חיוך, אם הוא יחמיץ פנים הוא יקבל החמצת פנים - כך לב האדם לאדם האחר. אתה רוצה יחס? הארת פנים? כבוד? הכרת הטוב? הדברים תלויים אך ורק בך! כשאתה תאיר פנים לאחר, כשתיתן לו כבוד ויחס, גם חברך יאיר לך פנים ויכבד אותך. לפני שאתה מתלונן על החמצת הפנים של חברך הסתכל במראה ותראה האם פניך הן שהיו חמוצות תחילה... הדברים נכונים בין אדם לחברו, בין איש לאשתו, בין עובד למעביד, בין כל בני האדם. וכל שכן בין אדם לקב"ה - אתה תעשה טוב - תקבל טוב. תדבר על חברך טוב - ידברו עליך טוב. תדון לכף זכות - ידונו אותך לכף זכות. כשנזכה ליישם את הדברים נגלה עולם מושלם. תיקנת את עצמך, תיקנת בכך עולם שלם... ("חיזוק יומי" - רונן קרתא)

נקודה למחשבה

"ויאמר בוא ברוך ה' למה תעמד בחוץ ואנכי פניתי הבית ומקום לגמלים" (כד, לא) - לבן רואה את הנזם והצמידים שנתן אליעזר לרבקה ומבין שיש לו עסק עם אדם עשיר. הוא מחליט להוציא ממנו כמה שיותר... אלא שהוא רואה שאליעזר אינו ממהר להיכנס לבית, כי יש שם ע"ז. מיד הוא מודיע לאליעזר: "למה תעמד בחוץ ואנכי פניתי הבית", מפרש: "מעבודה זרה". אומר הר' מקוצק: איזה אדם שפל ועלוב הוא לבן. הוא משליך את האלהים שלו בשביל כסף וזהב... עוד הוסיף הרבי ואמר: עד שאנו לועגים ובזים ללבן על מעשיו, מה אתנו? וכי אנו, להבדיל אלף אלפי הבדלות, לא זורקים את אלקינו עבור כסף? אנו רצים בתפילה, מפסידים קדישים, כדי להגיע לעבודה בזמן; מוותרים על שיעור תורה כדי להרויח באותו זמן כמה שקלים. מילא לבן זרק את האלהים שלו, כי האלהים שלו היה בול עץ חסר ערך, ומה כבר יוכל להועיל לו? התמיהה הגדולה היא עלינו, כיצד אנו מעזים לזרוק את האלקים שלנו עבור כסף, הרי כל הכסף שלו הוא, "לי הכסף ולי הזהב נאם ה'" (חגי ב, ח) הוא זה שנותן לנו את הכסף! מי שעוזב את האלקים בשביל כסף, סופו שגם יפסיד את הכסף, וכך ישאר בלי אלוקים ובלי כסף. אך מי שעוזב את הכסף בשביל אלוקים, אלוקים ידאג לו שלא יפסיד את הכסף, וכך הוא ישאר עם אלוקים ועם הכסף.

מספרים שהיה פעם כומר אחד שראה את ביתו עולה בלהבות, וכמעט פרחו נשמתו מרוב צער. לימים, נשרף ביתו של רב גדול. ראה הכומר את הרב עומד מן הצד שלו ורגוע. תמה הכומר באזני הרב: "איך אתה מצליח לשמר על שלווה ועל קור רוח?" השיב הרב: "כשביתך עלה באש, אלהי העץ והאבן שלך שהיה בתוך הבית - אף הוא עלה בלהבות. נשאר חסר כל, בלי אלהים, ומה הפלא שחרב עליך עולמך? אבל כשביתי נשרף - האלקים שלי נשאר קיים בשלמותו, ולא עוד אלא שאני יודע שהכל ממנו, הוא זה שגזר שכך יהיה. ומי שבידו לעשות זאת - הוא גם ימלא חסרוני".

אקטואליה בפרשה

מכירים את זה שיש נזילה קטנטונת בברז, או בלאגן קטן בארון ואתם אומרים לעצמכם, מה כבר דחוף, נטפל בזה מחר? בפרשתנו הולך אליעזר לחפש אישה ליצחק. כשהוא מוצא הוא לא רוצה להתעכב רגע מיותר. לאן הוא ממהר? הוא לא יכול לחכות קצת? אז זהו, שטפטוף קטן היום עלול להפוך לפיצוץ בצינור מחר ואז כבר יהיה קשה להשתלט עליו. כי בחיים צריך לדעת לחטוף הזדמנויות...

הפתגם: האמונה, זו לא דרך לקבל תשובות, האמונה, זו דרך לחיות עם השאלות...

~ שבת שלום ומבורך ~